

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Uralkodók találkozója.

Kézdi-Vásárhely, 1889. május 25.

Umberto, Olaszország királya, Berlinben időzik, s mint a lapokból tudjuk, úgy a német császár, mint a főváros lakossága igen lelkes fogadtatásban részesítették a tejedelmi vendéget. Nemcsak a lakosság fogadta őszinte lelkesedéssel a népszerű olasz királyt, hanem az irányadó politikai körök is. A két uralkodó találkozásáról érkező hírek pedig általában a köztük fennálló barátság bensőségéről tanuskodnak. A mennyiben pedig monarchiánk is ahhoz a szövetséghez tartozik, melyet most Vilmos és Umberto ujjal megpecsételtek, őszinte örömmel és megelégedéssel vesszük mi is e találkozásról szóló híreket.

A békét ugyan, melynek megóvására a hármass szövetség köttetett, jelenleg nem fenyegeti épen veszély, de nem lehet tudni, mely perczen üthet ki a háború. Nagyon valószínű ugyan, hogy az idén még elkerülhetjük, de már a jövő év aligha elmúlik a nélkül.

A külviszonyok jelenleg békéseknek mondhatók. Franciaország a kiállítással s a nagy választási mérkőzéssel van elfoglalva; Oroszország meg se mukkan, csitítja minden barátját, s a keleti kérdés mintha elszenderült volna. Ezért az a nagyszerű ováció, melylyel Berlin az olasz király személyében az olasz-német fegyverfrigyét ujjongva ünnepelte,

úgy szólván inkább béke-ünnepnek, mint harcziast tüntetésnek tűnik fel.

A mostani békében azonban bizni már senki se tud, s mintegy ösztönszerűleg várja mindenki a fordulatot, midőn a mostani nyomasztó helyzettől, mely már évek óta ólom-súlyal nehezedik világrészünkre, bármi áron megmenekülhet.

Nemcsak a népek ösztöne sugalja ezt, de erre mutatnak államférfiai tekintélyek nyilatkozatai is.

Salisbury csak a múlt hetekben mondta az angol parlamentben, hogy a nemzetközi viszonyok szaturálva vannak robbanó anyaggal s ez már holnap, esetleg ma is, explodálhat. Gróf Andrássy Gyula a magyar főrendi házban mondott nagy beszédét egy láthatólag közeledő háború veszedelmére alapítá. Bismarck a múlt héten rimánkodott a porosz konzervatív pártnak, ne hiúsítsa meg a rokkantak biztosításáról szóló törvényt, mert a parlament kénytelen volna újra foglalkozni vele, pedig nagy kérdés, lesz-e a jövő évben ily törvény alkotásához annyi ideje, a mennyi fölött az idén rendelkezik.

Az 1890-ik év aligha nem lesz kritikus esztendő. Franciaország túl lesz a forradalom emlékünnepein, túl az általános szavazat-jog verdiktjén, s meggyarapodva a kiállítás erkölcsi és anyagi sikereivel, természetes vágyat fog érezni huszévi békeidő után a harczi babérokra. E vágyat időszertív teszi Se-

dannak huszadik évfordulója. Így kerül napirendre a revans-eszme, mely kioltathatlanul lángol minden francia kebelben s mely háboru nélkül el nem távolítható onnét.

Német- és Olaszország katonai ereje együtt legyőzhetetlen bástyafal a francia támadás ellen. A német-olasz szövetség nyugati bástyá-öve az óriási várnak, melylyé Közép-Európa átalakult a béke megoltalmazására. A keleti bástyaöv mi vagyunk Poroszországgal. Az ő erejük a mi erőnk is, gyarapodásuk a miénk is. Ezért vesszük méltó megnyugvással és örömmel a Vilmos és Umberto találkozásáról szóló híreket.

Az ülésszak vége. A költségvetés tárgyalása a képviselőházban eddig sokkal több időt vett igénybe, mint az feltételezhető volt. Mégis elvárható, hogy a költségvetés most már néhány nap alatt elintéztetik és a kormány intenczióinak megfelelőleg a mostani ülésszak alatt még néhány törvényjavaslat, nevezetesen a pénzügyi közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat, tárgyalható lesz. Az országgyűlés elnapolása őszig azonban alig történhetik meg június 8-dika előtt.

Két minisztérium új beosztása. Azon időpont, melytől kezdve a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium helyett földművelésügyi és a közmunka- és közlekedésügyi minisztérium helyett kereskedelemügyi minisztérium elnevezés használandó, egyidejűleg az új beosztás életbeléptetésével, a minisztérium által rendeleti uton fog megállapítani.

A „Székelyföld” tárczája.

Eszmetöredékek.

Aphrodite-től.

A pezsgő és viruló élet a szabad és dicső természet utal boldogot és boldogtalant a tél zord fagya után, midőn a kandalló (értsd „kemence”) tüze mellett az írókat, költőket olvasva, vagy a tánczterem parquet-jén (tanácsház nagyterme) ugyanazon arcok, alakok kevés kivétellel mulatni, szórakozni akarnának, de élvezetüket, mulatságukat megzavarja egy-egy elejtett szó, mely vagy őket bántja, vagy melylyel ők bántanak más; avagy a kézi és házi munka fáradaimai után való testi és lelki pihenés és szórakozások mind, mind csak erőltetett élve, mert megzavarthatnak hol a szegénység, hol a rosszakarat és irigység befolyásai által. Egy, a mi nem csal, a mi igaz és örök: a természet; ennek ölen ringatva, feledheti a szív és a lélek a vett sebeket. „A természet az Isten!” — hirdeti a felvilágosultság gyermeke. Igaz, „nagy a természet, tartja benne két dus világ egymást ölelve; e z feltűnő képben, alakban, a z légszerű és láthatatlan” (Tompá); de eme világ, e hatalom csak nyilatkozata egy fensőbb hatalomnak, mely e nagy gépezetet kormányozza, eme testnek, a nagy mindenségnek vérforrása, emberi nyelven Isten. Ez az őserő a semmiből teremtő hatalom, mely előtt évezredek enyésztek már el és mely után évezredek követ-

keznek még. Isten nyilatkozik a természetben az ibolyától fel a Libanon cedrusáig, a büszke rózsától a fenséges liliumig, a nefelejestől a mező buza virága és szászorszépéig; e hatalmat hirdeti az aranykalászu buza, a bortermő szőlő, a narancs, citrom, ananász, kókusz- és kenyérfa gyümölcse; de nyilatkozik vég nélkül az emberi lélekben.

Az őserők titokszöve mélye szent borzalommal és vad fantáziával tölti el kedélyvilágunkat; a hullámzó tenger és annak sima tükörre sejteti a vést, melyet mélyei rejtene; a havasoknak szűz hava, mely nyáron se olvad el, az örök tisztaságnak törvényét állítja fel előttünk; a tűzhányó veszélyes párázata, füstje országokat int a láva hatalmával, hogy „minden e földön füst és pára”; de meghazudtolják a tűzhányókat is az alattuk elterülő viruló növényzet szin pompája, a világ városok és azoknak lakói, a duzzadó élet embeerek- és növényekben, valamint a művészeti kincesek, paloták, egyházak, domok, melyeket századok alkottak az alatt, míg a Vezuv és társai füstöltek felettük. Az emberi lény a természetnek parányi bár, de legvakmerőbb és legbátrabb teremtménye.

Alant a völgyben, valamint királyi folyamok mentén országok, birodalmak büszkeségei, városok emelkedének, daczára a folyamok rakonozatlanságának, melyek előttük már gyakran öket, hullámaikba temetve az emberéletet; de az ember

utódai új erővel új városokat építettek, szebbeket, tökéletesebbeket, és nem jut eszükbe, hogy egy perc . . . és ismétlődik a katasztrófa.

Velenze ősnépe az ősidőkben facölöpökre márványpalotákat épített, és ma is, évszázadok múltán, a márványban, mely ana facölöpökön nyugszik, ma is mükinöket tár fel az utazó előtt.

Mi az a titkos erő, kitartó buzgalom, vakmerő hatalom, mely mindenben, mindenütt nyilatkozik, úgy a fizikai, mint erkölcsi világban? Isten és Isten a természetben, a természet által, és ennek egyik produktuma az emberben és annak eszmévilágában.

De van egy nagyobb hatalom, melynek az ember is meghódol, mely a királyból rabszolgát, a rabszolgából királyt varázsol, mely az istenség legdicsőbb adománya és legközelebb áll az istenség eszméjéhez: teremteni a semmiből! Ez a mindenható, örökéletű szerelem, mely bár tárgyait változtatja, azért mégis örök, de melyet istenivé, naggyá, hatalmassá csak egy törvény tehet: a változatlan törvénye, melynek fogalma a hűségben nyilatkozik. Csak az által és abban fajlódhatik az erő, ha irányt nem változtat, magát sokfelé nem osztja. Nagyot, dicsőt a szerelem is, az örök élet eme csirája, úgy tud előállítani, ha rokon fajjal rokon faj és hatalom, kiegészítő rész egyesül. Mi szétosztatik, elenyészik vagy elcsenévész és beteges, tökéletlen életet fejthet ki úgy az állati, mint a növényvilágban.

Országgyűlés.

A képviselőház május 21-én a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalását folytatta. Első szónok Kiss Albert volt, ki a közoktatási állapotokat bírálva, a költségvetést csekélynek, elégtelennek mondá s kilátásba helyezé, hogy ez irányban pártja részéről indítványokat fog beterjeszteni a részletes vita folyamán. Gr. Csáky miniszter az előtte szóló kérdésére, közhelyeslést kelte, kifejté, minő álláspontot foglal el a különböző felekezetekkel szemben. Az előtte szólónak a vallásfelekezetekre vonatkozó megjegyzéseire nagy tetszés közt jelentette ki, hogy ő, mint Magyarország kultusz-minisztere, nem minisztere egy egyháznak, vagy egy vallásfelekezetnek, de az államérdek képviselője a vallási ügyekben is. Benedek Elek sötét színekkel festette némely felvidéki népiskola sanyaru helyzetét, s még élesebben bírálta a tanulmányi alapok kezelését, melyet költségesnek mond; kiemeli, hogy mindkét alap tökevégyona fogyott. Majd szóba hozza a kongrua ügyét s megtámadja a főpapságot, melynek egy részét kapzsinak és önzőnek jellemzi. Ezután Csáky miniszter válaszolt nagy hatással és általános tetszés közt, kijelentvén, hogy Herman Ottó nyilatkozataival legnagyobb részben egyet ért. A nemzeti génusz vezetni őt is, a mely előtt mindig térdet hajt. Általános megnyugvást keltettek a kath. autonomia ügyében tett nyilatkozatai. A kongrua ügyére nézve kijelentette, hogy azon lesz, hogy annak országos rendezése mielőbb befejezve legyen.

Az erkölcsi világnak és a természetnek törvényei ugyan gyakran eltérnek egymástól sokban, mivel előbbinek törvényeit véges emberi elme alkotta és határozta meg, az utóbbinak törvényei ismeretlenségükben enyésznek el, mert ott vannak felállítva örök idők óta, de naponként, pillanatokként nyilatkoznak és meggyőznek a felől, hogy: „Évezredek hatalma mosódik el ama hatalommal szemben, melynek neve „Természet”, az ujkor fogalmának állítása, határozata szerint „Isten”.

(Vége következik.)

Apróságok.

Mérséklés.

Paraszt, egy posztókereskedésben:
— Mennyi métere annak a szövetnek?
Segéd:
— Három forint.
— Talán ide adná 1 frt 50 ért?
Főnök:
— Dobja ki azt a szemtelen embert! ... azaz hogy várjon kissé és kérje meg: ad 10 krajczárral többet?

Hű a halál lig.

Báró (az inasához):
— Hé, János! Hozz egy üveg bort! Ah! ez az átkozott szomjúság! Utoljára is halálra iszom magamat.
Inas:
— Ah, báró ur, engedje meg, hogy akkor én is vele halhassak!

SZEMLE.

Umberto olasz király Viktor Emánuel trónörökösével folyó hó 20-án délelőtt érkezett Berlinbe. A pályaudvarban Vilmos császár, a hercegek, Bismarck herceg birodalmi kancellár, a miniszterek s a tábornoki kar, élén Moltke gróffal, fogadták a fejedelem vendégeket. Vilmos császár és Umberto király többször megölték és megcsókolták egymást. Ellépven a diszszázad előtt, a felségek a palotába hajtottak. Umberto király Vilmos császár mellett foglalt helyet. A gyönyörűen földszitett utcákat beláthatatlan néptömeg lepte el, mely az uralkodókat lelkesült ovációkban részesíté. Az olasz királynak Berlinben időzése alkalmából az összes német lapok üdvözlő cikkeket közöltek. Kedden a király meglátogatta Moltkét és Bismarckot. Az este hat órakor Umberto tiszteletére tartott diszbeál a felségek, hercegek, hercegnők, a diplomáciai kar, az összes miniszterek és tábornokok részt vettek. Szerdán reggel Umberto király Vilmos német császárral Charlottenburgba mentek s megkoszorúzták Frigyes császár mauzóleumát. A katonai szemle fényesen sikerült. A diszbeál a két uralkodó kölcsönösen felköszöntötte egymást.

A romániai trónörökös bevezetése a szenátusba e hó 21-én ment végbe tüneményesen. A herceghez az elnök intézett üdvözlő beszédet. A király és királyné példájára mutatva, biztosítá az elnök a herceget, hogy ugyanezt az utat követve, biztos lehet az ország jólétéről. A trónörökös románul válaszolt csendő, érekes hangon. Nehéz feladatok teljesítésénél nagybátját fogja mintaképül választani és mindenkor a nemzeti érzés fogja lelkesíteni. Reméli, hogy ez uton ki fogja érdemelni az ország szeretetét. A trónörökös beszéde viharos tetszést keltett.

A vámháborút illetőleg, melyről oly régóta hallgat a krónika, a következőket írja a „P. C.”: A mai kormány ez idő szerint nem is gondol arra, hogy Ausztria-Magyarországgal fennálló kereskedelmi politikai viszonyait megváltoztassa; a mi egyébiránt a közel jövőben sem igen fog bekövetkezni mindaddig, a míg a többi államokkal való kereskedelmi szerződések, melyek két év lefolyása előtt lejárnak, nem rendezetnek. A Catargiu-kormány kereskedelmi politikai tevékenysége főképen a Rosetti-Carp miniszterium által kidolgozott javaslatra fog szorítkozni, mely a cipőárakra, nehézségszerűsövekre, a fehér vagy arany színű gyapjuszövetekre megállapított vámtételek leszállítását indítványozza, hogy elejét vegye annak a bevett szokásnak, a mely szerint most ezeket az árukat Ausztria-Magyarországból Hollandiába és Svájcba szállítják és onnan a legalacsonyabb vámok mellett hozzák be Romániába, a mi a román kincstárt érzékeny veszteségekbe sodorja.

Catargiu kabinetjének helyzete tarthatatlan kezd lenni; valószínűnek tartják, hogy nemsokára kormányválság lesz. Eltekintve attól, hogy Vernescu pénzügyminiszternek a deficit eloszlására vonatkozó javaslatát, mely szerint a pénzügyminiszter a nemzeti banknak az állam tulajdonában levő részvényeit elidegeníteni kívánja, a hatvan szavazattal rendelkező junimista-párt határozottan ellenzi, kilátás van arra is, hogy a legfőbb itélőszékhez legutóbb történt bíró kinevezésekre vonatkozó interpelláció alkalmából Vernescunak mint igazságügyminiszternek a képviselőház bizalmatlanságot szavaz. Minthogy bizonyos, hogy a kabinet Vernescuval szolidaritást akar vállalni, a kormány bukása elkerülhetetlen. A kabinet néhány tagja Károly királyt rábeszélte, hogy Catargiu pártja és a junimisták között közvetítő szerepet vállaljon; a király ennek készségesen engedett, de minden erre irányuló kísérlete eredménytelen maradt. Ha a kormányválság még a képviselőház mostani ülészaka alatt bekövetkezik, a király a képviselőházat előreláthatólag nem osztatja fel, mert sem ő nem látszik hajlandónak arra, hogy Catargiut ilyen kedvezményben részesítse, s a politikai pártoknak is alkalmatlan lenne a nyári idő alatt egy választási harcot végig küdeni. Ha tehát a kormány bukik, valószínűleg ideiglenes miniszterium létesül, melybe Lahovary és Manu mostani minisztereken, Florescu tábornok a szenátus elnökén és Gradisteanu a képviselőház elnökén kívül a mérsékelt ellenzék néhány tagját hívják meg.

Bou langer ellen — mint az „Estafette” cz. lap határozottan állítja — az állami itélőszék vizsgálóbizottsága oly nyomós bizonyítékokkal rendelkezik, hogy ha a közvélemény e bizonyítékokat ismerni fogja, nem fog habozni jóváhagyni a büntességek kimondását, a mit az állami itélőszék bizonyára ki fog mondani.

A Kreuzzeitungnak jelentik Pétervárról, hogy Oroszország folytatja hadi készülődéseit. Oroszország törekvése a támadó háború. Sokáig már nem fog tartani, hogy az előkészületek belesznek fejezve. Most a szekerészeket szerkezik ujja. A lovasság és a lövészdandárok, melyek először vannak hivatva a határt átlépni, könnyű szekérszattyókat kaptak.

A sztrájk Vesztfáliában újból kitört. Mint Berlinből jelentik, a bánya-tulajdonosok szöszegékké lettek s ez okozta a sztrájk ismételt kitörését.

A sorsjátékok és az értékpapírok.

A hazánkban és ezt megelőzőleg Ausztriában is életbeléptetett új sorsjegytörvény közgazdasági fontossága minden esetre abban is keresendő, hogy a véletlentől függő hirtelen vagyonszerzést lehetetlenné tenni, illetve megnehezíteni kívánja. Célje tehát következtetesen eltörölni — a szükség parancsa szerint — minden oly intézkedést, mely a hirtelen vagyonszerzést elősegítheti, végpontjában pedig megfélemleni ama közérdeknek, mely a kislutrit eltörölésében nyilvánul.

Hogy az új sorsjegytörvény e végzőelő előkészítésére szolgál, nem tagadható, mert e törvény intézkedéseinek fogva már a jelenben is megszorítja a sorsjegyek forgalmi képességét, jövőre pedig új sorsjegyek kibocsátását — kivéve állami vagy közhasznú célokra — majdnem lehetetlenné teszi.

Figyelemre méltó intézkedéseket foglal magában a vagyon törvény különösen az igérvény-üzletet illetőleg is, mely szerint igérvények csakis 100 fnt névértékű sorsjegyek után adhatók ki és ezek is csak üzleti helyiségben árúsihatók el. A törvény eme intézkedése hazánkban annál is fontosabb, mert az eddigi, mondhatni e téren zifalt viszonyok mellett számos visszaélésnek tág tere nyitott, a nélkül, hogy a tájékozatlan és megkárosított igérvényvő teljes kárpótlást nyerhetett volna.

Egészben véve az új sorsjegytörvény követelménye gyanánt jelentkezik a szociális alapokon berendezett modern államéletnek, melyben csak a tisztességes munka, párosulva az okszerű takaréksággal, bír létjogossággal.

Egyébiránt a modern nyugati államokban a nálunk most e téren kezdeményezett intézkedés már nagyon régi keletű, miért is a nyugati államokban ugy a sorsjegy mint a kislutrit vagy épen nem, vagy csak annak egyik neve áll még fenn. Így például Angliában a sorsjegy és lutrit — a mi fogalmaink szerint — teljesen ismeretlen intézmény. Franciaországban pedig csak a községek voltak feljogosítva — a kormány engedélye mellett — beruházási kölcsönöket sorsjegy alakjában felvenni.

Poroszország minket megelőzőleg az utolsó állam, mely még az 1871. évben kimondotta, hogy sorsjegyek ezentul csak végszükségben és kizárólag állami célokra bocsáthatók ki.

De másutt is, a hol a kislutrit a pénzügyi viszonyoknál fogva nem volt megszüntethető, intézkedések tetettek, hogy az esetleges nyeremények ne készpénzben, hanem más értékalakban adassanak ki.

Igy például Olaszországban a kislutrit nyerevényei olasz postatakarékpénztári könyvecskékben fizetettek ki, ezáltal is jelezni akarván, hogy a pénz megtakarítására csak egy mód szolgál és ez a takarékság.

Hazánkban — sajnos — e két szélsőség, a kislutrit és a postatakarékpénztár, még nem találta fel összekötő pontját, de sőt ellenkezőleg, a kislutrit nagy kárára van a postatakarékpénztári intézménynek, a mi a mostani viszonyok mellett a dolog természetében rejlik, mert hiába, nagy azok száma még most is, a kik a bizonytalan, nagyjában ki nem zárt könnyű vagyonszerzésnek elsőbbséget adnak a hosszú éveken át takarékság útján minden bizonytalanságot megszereshető jólét felett. A könnyen vagyont hajhászok nem azt nézik, hogy hány azon ezrek száma, a kik elbuktak, hanem csak azt, hogy hány azon egyesek száma, kik jólétüket a saját szerencséjüknél és a szerencsekeréknek köszönhetik.

Visszatérve az új sorsjegytörvénynek az igérvény-üzletre vonatkozó intézkedésére, kétségtelen, hogy az igérvényüzletnél egyesek által elkövetett visszaélések szoros kapcsolatban állanak az értékpapír-üzlettel is oly gyakran tapasztalt visszaállásokkal, melyek a tárgy természeténél fogva törvényhozási intézkedést nem mindig igényelhetnek.

Ismeretes, hogy a szelvényes értékpapíroknál a folyó kamatok a leszámlási napot megelőző napig hozhatók az eladó által számításba; önként értendő, hogy a megvett értékpapír szelvénye a vásárlás napjától az esedékesség napjáig a vevő javára kamatozik.

Ezen számítási mód ellen bizonyára nem lehet senkinek sem kifogása, mert mi sem természetesebb, mint hogy azt, a minek élvezetbe lépett, meg kell térítenie az esedékességig, pedig a vevő csak a saját tőkéjét kamatoztatja.

Mindamelllett előfordultak — hangsúlyozzuk, csakis szörvényszerűen — esetek, midőn a tájékozatlan értékpapírtulajdonos olynemű felvilágosítást nyert, hogy az illető eladó az értékpapírt olesóiban adja el, mint bármely más bankház; ajánlatának pedig olyképen tartotta szavát, hogy a követ-

közű esedékességű szelvényt az értékpapírosról levágta és a vevőnek az értékpapírosért csupán csak a napi árfolyamot hozta számításba. Az értékpapír, ily felszámítás mellett, a vevő előtt olcsóbbnak látszik, holott nemcsak hogy nem vette előnyösen az értékpapírost, hanem tényleg kárt szenvedett mellette; mert a megvett értékpapír a legközelebbi szelvény esedékességéig mit sem kamatoz, holott az eladó az eladott értékpapír kamatját élvezte, illetve a szelvény-beváltásnál élvezte.

Mi sem ajánlatosabb tehát, mint az, hogy értékpapírjaink beszerzésénél keressük fel azon forrásokat, hol a legnagyobb pontosságra számíthatunk és a hol az értékpapírvetők közt nem tételek különbség az iránt, vajjon az illető az értékpapírok számos szövevényes számításával és kezelésével tisztában van-e, vagy sem.

E czélunk megfelelő állami intézményünk a postatakarékpénztár, melynek értékpapír-üzletága is egyre nagyobb lendületet vesz, fényszen beigazolva ama várakozást, hogy nemcsak a takarékoságot, hanem könnyű hozzáférhetőségénél fogva az értékpapíroknak a társadalom minden rétegében való terjesztését napról napra fokozni hivatott.

Különfélék.

— Az idej ujonczozás Kézdi-Vásárhelyt a kézdi sorozójárás részéről a következő eredménnyel folyt le: 1. Előállítottat 678 egyén. 2. Besoroztatott összesen 149, és pedig: a) a sorhad ujonczjutalékába 9 egyén, b) a honvédség ujonczjutalékába 9 egyén, c) fentartással beosztva 84 egyén, d) póttartalékosnak 46 egyén, e) lelkésznek 1 egyén.

— A bereczk-sősmezei román sorozó-járás az idej is csak egy viselte magát, mint a megelőző években. A java elment Romániába juhót őrizni s itt-hon maradt „kettő-három nyomorult”, kikkel a sorozó-bizottságok nem volt mit tenni egyéb, mint ismét hazaküldeni őket a juhok mellé. Az előállott 97 román legényből csupán 5 vált be s ezek közül is kettő harmincz éven felüli, kik fiatalabb éveiket Romániában töltötték el s most kére kerültek. — A sorozó-bizottság folyó hó 27-én kezd meg Kovásznán működését.

— Szekula Ákost, az „Adriai biztosító-társulat” előnyösen ismert derék főfelügyelőjét, a társulat magyarországi igazgatósága a kolozsvári vezérigénység vezérfelügyelőjévé léptette elő. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

— A gyergyószentmiklósi járás szolgabírájává Csik-megye törvényhatóságának folyó hó 20-án tartott rendes tavaszi közgyűlésén Birtha József választott meg 55 szavazattal Bogády Gyula 28 szavazata ellenében.

— Időjárásunknak végre mégis csak eszébe jutott, hogy a fagyos szentek és Orbán napja nem mulhatnak el — már csak a renomé kedvéért sem — egy kis hideg nélkül. A mult hét végén fanyar észak-nyugati szél indult meg, mely eltartott az egész héten, hideg éjszakákat hozván magával, de szerencsére fagy nem volt. Általános a panasz a nagy szárazság miatt. Volt reményünk, hogy mikor a szinészek jönnek, hoznak egy kis esőt is, de megjöttek a nélkül, hogy csak jórával felhő is mutatkozott volna. Ugy látszik, nincs más mód, mint megkérni a jótékony növegyelet, hogy hirdessen májális, mert különben kipusztulnak esőhiány miatt plántáink.

— Májális. Gyergyó-Szentmiklóson folyó hó 20-án volt az összes iskolák növendékeinek májálisa. Az idő igen szép lévén, nagy és díszes közönség vett részt benne. Este a népkertben táncmulatság zárta be a vig napot.

— Hirtelen halál. Polyáni Bandi Ádám kömüves folyó hó 23-án este munkából Kézdi-Vásárhelyre hazatérvén, lefeküdt s alig egy félóra mulva meghalt. A hatóság értesülvén az esetről, vizsgálatot rendelt el. Az orvosi vizsgálat szívvelhűdést konstatált. Ennek alapján a további vizsgálat megszüntetett.

— Furfangos család került kére a léten nyújtódi F. A. szolgálo személyében. Ez a jeles hajadon néhány évvel ezelőtt Kézdi-Vásárhelyt szolgálván, bizonyos ismereteket szerzett magának egyesek hitelképességéről. Kitudta, hogy melyik urhölgy hol szokott vásárolni s mekkora hitele van stb., s ebbeli ismereteit olyképen igyekezett értékesíteni, hogy hol egyik, hol másik kereskedésbe beállítva, egyik-másik kézdívásárhelyi urhölgy nevében szöveteket, ruhadarabokat vásárolt, és neki ezen művelet pompásan is sikerült. Mult szerdán aztán megakadt; egy régi családtagja felismerte, s figyelmeztette a kereskedőt, ki nyom-ban nyomozni kezdett s csakhamar kiderült, hogy rutul rá van szedve. Rögtön feljelentést tett a k-vásárhelyi rendőrségnek, mely a kézdíjárás szolgabírói hivatalát kereste meg a nyomozatnak a hely színén leendő továbbfolytatása végett. A szolgabíróság intézkedése folytán két csendőr a káros

egy megbízottjával még aznap kiszállt Nyujtódra és hosszas kutatás után egy küllön házban megkapták a kicsalt holmikat, a leányt pedig letartóztatván, bekísérték Kézdi-Vásárhelyre. Nevezetes a dologban az, hogy a furfangos család nem lehet épen izléstelenességgel vádolni; a kicsalt portékát elég szépen használta fel. Berendezett magának a faluban egy külön lakást s azt felékesítette min-dennel, a mit csak sikerült összeharócsolnia, s úgy élt benne, mint kis királynő, s most — oh, sors forgandósága! — meg kell elégednie a szűk börtön négy falával.

A közönség köréből.*

Felelei a „Gyergyóditrói dolgok” című cikkre.

(Vége.)

De foglalkozunk nyugodtabban a dologgal. Szóljunk az építkezés kérdéséről. L. J. jómódu kereskedőnek egy évvel előbb a törvényhatóság engedélye mellett a község adta vala azon kis területet, melynek egy részére az építkezés most czélba vétetett általa. Adta pedig azon községi laktelekről, mely most ideiglenesen piacul használtatik, de adta oly feltétel alatt, hogy „köteles L. J. e terület mellé egy csinos állandó kerítést építeni”. E feltételt pedig ugy L. J., mint a község megbízottjai aláírták s a törvényhatóság is megerősítette. L. J. ennek ellenére és dacára, hogy a községi gyűlésen S. M. képviselő által kétszer is meginterpelláltatott a képviselő felmérése iránt, a tavasz folyamán a kerítés mellőzésével egy bolthelyiség építését vette tervbe olyképen, hogy annak kirakata és egyik bejárója a községi telekre essék. Az építési megyei szabály világosan mondja, hogy szilárd anyagból bárki építhet birtoka határára, de a tulajdonjog megsértése nélkül. Ki tagadná pedig azt, hogy ha valaki más telkére, területére tervez kijárót, az érintetlen hagyja a tulajdonjogot?

A községi előljárásságnak ez iránt aggodalmait merítvén fel, különösen a közvéleményre való tekintetből, az építés kérdését a községi gyűlés elé terjesztette. A gyűlés egy héttagú bizottságnak adta ki a kérdést oly utasítással, hogy az vizsgálja meg a tervet s tegyen a delután gyűlésre írásbeli jelentést. E sorok írója is kinevezetett a bizottságba, de a tagságot szándékkal nem fogadta el.

Az est folyamán végre tárgyalás alá került az építés ügye. A bizottság beterveztette igen erőlyes véleményes jelentését, konstatálván, hogy a község birtokából 3 □ ölnyi terület el van foglaltva, hogy az építési terv a község hátrányára van, tulajdonjogunkat veszélyezteti. A bizottság az építést csak azon feltétel alatt tartja engedélyezhetőnek, mint t. i. szomszéd, ha a bejáró és kirakat törlítettik a tervből és építeni szándékozó kötelezvényt ad, hogy ha a község esetleg építeni szándékozik, mi akadályt sem gördít az elé. Egyuttal az állítás szerint elfoglalt területért pert sürget a bizottság s jelentésének a közgyűlés jegyzőkönyvébe való szó szerinti beigtatását kéri emlékezet okáért.

A jelentést helyesléssel fogadta a gyűlés. Egy tag szólott ellene; alattirt pedig röviden jelzé, hogy nem fogadja el a bizottság jelentését sem, hanem a régi szerződés értelmében kívánja az állandó és csinos kerítés felemelését s azt nem ellenzi, hogy a kerítésen belül tetszés szerint építkeshessék az illető. Ezzel a gyűlést (már este 7 óra volt) oda hagyta. A többség természetesen hosszas és csaknem egyöntetű vita után a bizottság javaslatát — megtoldva alattirt véleményével — fogadta el ugy ekkor, mint a folyó hó 18-án tartott gyűlésen, dacára annak, hogy az építési ügygyel kapcsolatosan megnevezett szövívők utóbbi alkalommal még a községben sem voltak.

Es Pr. mégis elég merész azt állítani, hogy mindennek a „népvezérek” okai, mintha bizony a ditrói gyűlés nem tudna nélkülünk is a maga lábán megállani! En voltam a szövívő, mikor tulajdonképen a két eldöntésnél jelen sem voltam! A főmatadorok kedvéért! pláne mikor köztudomású, hogy az előljárásság főbbjei négyen a terv szerinti építés mellett szavaztak. Most én kérdehetem: „Ugyan bizony hol itt a józan ész és józanon gondolkodik-e Pr.?” Es nem világos-e, hogy Pr. minden alap nélkül köt belém, mint a vak a kertbe?

Mit mondjak az új templom felépítése és a fizetések felemeléséről ezek után? Hiszen tény, hogy a templomépítés kérdése egyre-másra 10 éves kálétü s azóta is mind közelebb, közelebb jön a megoldáshoz. Mert pár évvel előbb megvásárolta a község a szép fekvésű és tágas templomtelket s azóta a kapcsolatos ügyek intézésén buzgólkodik. Rómát sem egy nap alatt építették. Eljön az új templom építésének ideje is. Addig pedig minden jó lélek imádatlalt dicsérheti az Urat e kis templomban, mely mégis valamivel különb a „viskó-szerű”-nél, s dicsérheti még Pr. is.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

P. financier-nek is fölcsap, mondván: „Az idej költségvetésben nagyobb a kiadás a bevételnél.” Hát biz ez sem nyugszik a tényeken és épen megfordítva áll a dolog. Azon meg ne csodálkozzék senki fia, ha e község, mely számadásait az 1888. év végén tudomásom szerint 2500 frt tiszta jövedelem mint pénztári maradékkal zárta le, jelenben 1000 frtről csakugyan % -ot fizet egy kereskedőnek. Sokszor megesik, hogy a község jövedelmei nem oly pontosan folynak be haszonbérbes telkek, kamatok stb. után, mint a mily pontosan meg kell tenni a hó lejártával a kiadásokat.

Hogy pedig 30 év óta adogatná el e község a terjelemes erdőségeket, az nagyon is ökörszem-mei van nézve. Ha adott is el pár év óta két esetben, volt helye a pénznek. Ugyanis csak a legközelebbi 19 év alatt épített e község három iskolaépületet 50 ezer frtal, vásárolt két piaci helyiséget husz ezerrel, telkeket, jogokat ezerekkel, s „ez mind pénzbe került”.

Ha az előljárásság fizetését emelte is a képviselő-testület az új szabályrendelet megalkotásával kapcsolatosan, bizony ez sem történt minden indok nélkül, mert — „a munkás méltó az ő bére!” elvtől eltekintve is — mig vidékünk hasonmódu községeiben az előljárók 500—1000 frt fizetéseket élveztek, addig csaknem 6000 lakóból álló községünk bírása ma 300, az albiró 200, az aljegyző 300, a százezreket kezelő pénztáros 300 frton tengődnek; a jegyzőnk is pár száz forinttal kap kevesebbet, mint szárhegyi avagy szentmiklósi kollegája. 100 frt fizetésjavítás ajánlatotott részére, de ez nem annyira a fentebbi indokból, mint kárpótás fejében, mert az évek sora óta általa kezelt „marha-utlevél” kiadása töle elvételvén és az ujon beállított czinkus-bírónak adatván, ő — a főjegyző — 150—200 frt biztos jövedelemtől elesett.

Visszatérve az előljárók fizetésemelésére, mi végre is tekintélyes előljárásságot akarunk ezután is, mely községünket minden irányban méltóképen reprezentálhassa, s ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha — jól fizetjük, mert a mintaszerű községi kormányzásnál is, mikép a háború folytatásánál, egyik főtenyező a — pénz. Reméljük, hogy a törvényhatóság is e szempontból fogja községi szabály-javaslatunkat elbírálni.

Végéhez értem feleletemnek s befejezem, de nem tehetem ezt a nélkül, hogy ne jelezzem a következőket:

En nem tagadom létjogosultságát a nyilvános bírálatnak s helyeslem is azt, ha valaki tisztességesen és nem viselkedgőbi el a szabad sajtó jogával. Azonban attól, ki mások tetteit bírálni vállalkozik, megkövetelem az ép gondolkozást, a képzettséget a bíráskodásra, és elváróm a jóindulatot, melynek czélja nem piszkosan személyeskedni, hanem az ügy érdekében meggyőzni. Pr. nál e követelményt nem látom érvényesülve.

A „ditrói dolgok”-ról szóló cikket a magam részéről visszautasítom. Pr.-hoz ez az utolsó (előtti) szavam e téren.

Gyergyó-Ditró, 1889. ápril 28.

A tek. szerkesztő urnak kész szolgálja:

K. J.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. járásbírósi végrehajtó a k-vásárhelyi kir. törvényesék mint csödbíró-ság 1575—1889. plg. szám, illetőleg a k-vásznai kir. járásbírósnak 750—1889. plg. számú megbízásai alapján ezennel közhirre teszi, hogy kovácsnai kereskedő vagyonbuktott Gyertyánfy István csödtömegéhez tartozó és az 1888. évi augusztus hó 17-ik és következő napjain felvett csödléltárban és az 1575—1889. polg. számú kir. törvényszéki végzésben egyenkint megnevezett s összesen 429 frt 91 krt tevő különböző követelések az 1889. évi június hó 14-ik napján delután 3 órakor Kovászna község házánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, a tömeg-gondnok kezéhez leendő azonnali készpénz fizetése mellett eladatnak, a megvásárolt követelések a kézdívásárhelyi kir. törvényesék mint csödbírósnak által vevőre átalruház-tatnak.

A künnlevő követelések valódiságáért, azok fennállásáért és behajthatóságukért a csödtö-meg, vásárló vagy vásárlók javára szavatosságot nem vállal.

Kovácsznán, 1889. május hó 16-án.

Hamar Lajos,

kiküldött kir. járásbírósi végrehajtó.

Uj üzlet nyitás.

Alulírt van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a helybeli piacon egy

női divat-, öltöny- és fehérnemű-üzletet

a kereskedelmi törvényszéknél bejegyzett

B. KERESZTESY

czég alatt nyitottam Brassóban klastrom-utca 11. sz. a.

Továbbá támaszkodva az itt huzamos idő óta szerzett helybeli és vidéki ismeretségre, ugyszintén szakképzettségemre az üzlet minden ágában, azon öröndetes biztosítással, hogy a n. é. közönségnek minden évadra a legújabbat a legjutányosabb árak mellett hozni, szigorú feladatomnak tekinteni el nem mulasztom. — A nagyérdemű közönség szíves támogatását és becses látogatását kérve, vagyok

alázatos mély tisztelettel

1—3

B. Keresztesy.

Sz. 2020. tkkvi.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy szentkatolnai kiskoru Nyáguly Biri s társai végrehajtóknak ozsdolai özv. Dénes Lajosné végrehajtást szenvedő elleni 122 frt 62 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Ozsdola határán fekvő, az ozsdolai 1609. sz. tjkben 477. hr. számú ingatlanra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1889. évi június hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Ozsdola községében a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1889. évi április hó 12-ik napján.

Vajna Gáspár,
kirendelt egyes bíró.

ÉRTESÍTÉS.

Tudomására hozatik a közönségnek, miszerint Szőcs József és neje több rendbeli ingatlanai, u. m. belső telkek, kertek, a város déli és északi részén levő luczernás, lóherés és veteményes kert, a keleti és nyugoti kertmegegetti utcákban levő két csűrös, a piac keleti részén levő földszinti ház, a hozzá tartozó, szolid materiából épített istálló, a házzal szemben egy kis kert a közösen használható kuttal, a város határán, az oroszfalvi, szentléleki, torjai, al- és felsőernátoni, ozsdolai és szárazpataki határokon levő szántók és kaszálók a folyó 1889. évi május hó 26-án vasárnap délután 2 órakor kezdődőleg önkéntes árverezés útján a kézdivásárhelyi takarékpénztár helyiségében annak közvetítése mellett el fognak árvereztetni.

Venni szándékozők az elárverezendő ingatlanokról és az árverezési feltételekről a kézdivásárhelyi takarékpénztári helyiségben a hivatalos órák alatt minden hétköznap délelőtt 9-től 12-ig és délután 2-től 5 óráig felvilágosítást nyerhetnek.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár.

Birtok-eladás.

Kézdi-Vásárhelytt a piacon a **VIZY**-féle emeletes kőház az ahhoz tartozó istállótól és kerttel szabad kézből **jutányos áron**

eladó.

Vásárolni szándékozők az eladási feltételekről felvilágosítást nyerhetnek Balogh János városi adó-ellenőrnél Kézdi-Vásárhelytt és Bodor Domokos igazgató-tanárnál Seps-Szentgyörgyön.

Sz. 1385. tkkvi.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy csomortáni Reketes Dávid végrehajtóknak csomortáni Gyergyai Mihály s társa végrehajtást szenvedők elleni 89 frt 63 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Csomortán község határán fekvő, a csomortáni 27. sz. tjkben foglalt 1267/1. hr. sz. 22 frt, 1949/1. hr. sz. 2 frt, 2818/1. hr. sz. 18 frt és 2484. hr. sz. 56 frt becsértékű, nemkülönb a csomortáni 57. sz. tjkben 121., 122. hr. sz. 19 frt, 131., 132., 133. hr. sz. 177 frt és 260—268. hr. sz. 62 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Csomortán község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX-ik törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kézdi-Vásárhelytt, 1889. évi március hó 9-dikén.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Vajna Gáspár,
kirendelt egyes bíró.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetében lehet megismerni és ez okból jönnék Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönő iratok „A betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzányomtatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszéves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármilyen bajban is szenvedjen. Ki a becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy leveleztől a magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címet s címzeze a leveleztől a Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

ITT A TAVASZ!

Dávid Antal

kereskedésében Kézdi-Vásárhelytt

a legjutányosabb áron kaphatók mindennemű férfi- és nőiruha-szövetek, kalapok, ingek, esernyők, mind a legújabb divat szerint. A férfi-ruhákat a legizlésebben és legolcsóbban előállítja minden minőségben. Ezeket kívül olcsón ad gyolcsot, kartont, asztalneműeket, paplanokat sat. sat. Továbbá raktárt tart nagy választékban a legjobb minőségű és legkitünőbb gyártmányu

VARRÓ-GÉPEKBŐL,

melyekből kívánatra részletfizetésre is ad. Árainak szolidaságáról és a kiszolgálás pontosságáról személyes meggyőződést szerezhet bárki. Épen ezért a nagyérdemű közönség minél tömegesebb látogatását kéri

K.-Vásárhelytt, 1889. május havában

alázatos szolgálja:

Dávid Antal.

3—3

NE MULASSZUK EL A JÓ ALKALMAT!

A VALÓDI FRANCZIA CZIGARETTAPAPIR

„LE VRAI GOUDRON”

de Norwege

JOSEPH BARDOU & FILS gyárából
Perpignán és Párisban,



az egyedüli czigarettapapir, mely norvégiai fenyő-kivonatban van áztatva, és mivel a fenyő-kivonat a gége, légcsövek és a tüdőre nézve legegészségesebb szer, ennél fogva is az egyedüli czigarettapapir, melyet a dohányzó egészsége minden hátránya nélkül használhat. — Számos orvosi és az ipar tekintélyeitől származó bizonyítvány áll rendelkezésre.

60 aranyérem, 16 diszoklevél, 20 versenykivüli oklevél.

Kapható minden norinbergi, diszműru és papirkereskedésben, valamint minden dohány- és szivartőzsdében.

1—12

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.